

Motion till riksdagen 2022/23:2338

av **Marielle Lahti (MP)**

med anledning av prop. 2022/23:59 Genomförande av elmarknadsdirektivet när det gäller leverans av el och aggregeringstjänster

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i lagstiftning bör definiera begreppet obalans i enlighet med den terminologi som används inom EU-rätten för att säkerställa att genomförandet i svensk lag blir ändamålsenligt och bidrar till att främja nya aktörers möjligheter att hjälpa kunder och elsystemet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Det svenska energisystemet står i dag inför många stora förändringar. Denna omvandling kommer med både utmaningar och möjligheter. Elektrifieringen av fordonsflottan, modern hemelektronik, energilager och lokal elproduktion skapar enorma möjligheter att främja framtidens smarta elnät – allt för svenska elkunders bästa.

I centrum för denna omvandling står elsystemets förmåga att, med hjälp av smart teknologi, styra mot en mer flexibel elanvändning – där kunden automatiskt flyttar exempelvis laddningen av sin elbil eller användandet av sin värmepump till när elpriset är som allra lägst. Men för att detta ska ske på ett effektivt sätt krävs rätt styrmedel från politiken. Utan rätt incitament på systemnivå blir det upp till individen att ta ansvar för att förflytta sin konsumtion till de timmar på dygnet då tillgången på el är allra bäst. Eftersom elen prissätts både via elhandelspriset och via kostnaden för överföringen via elnätet så kan det vara komplicerat för den enskilda kunden att ha full koll på när priset är som lägst. Då är det bra om kunderna kan få hjälp med detta av aktörer som är proffs på detta.

Miljöpartiet vill därför möjliggöra för nya innovativa affärsmodeller att växa fram för att främja en smartare elanvändning – något som alla, inklusive hushållen, vinner på. Detta handlar bl.a. om att skapa förutsättningar för s.k. aggregatorer att verka på den svenska elmarknaden. Aggregatorer samlar ett större antal kunders potential att, vid ett givet tillfälle, minska eller öka sitt uttag av el för att balansera utbud och efterfrågan. Detta är enormt värdefullt för systemet som helhet och en fantastisk resurs för att kapa t.ex. effekttoppar. Den här flexibiliteten kan ersätta dyr produktion av el och därmed sänka elpriset på totalen.

Den proposition som regeringen presenterat adresserar ett flertal hinder på ett bra sätt. Men tyvärr riskerar den samtidigt att skapa problem, givet dess nuvarande utformning.

Det är avgörande att begreppet obalans definieras tydligt i linje med den terminologi som används inom EU-rätten. Där definieras obalans som ”skillnaden mellan den tilldelade volymen och den slutliga ställningen på marknaden” (2019/943). I den föreslagna utformningen används ”obalans” för att beskriva den påverkan som sker på andra aktörer när aggregerad efterfrågefleksibilitet aktiveras. Med den breda tolkningen av ordet blir det ekonomiska ansvar som nämns i EU-förordningen alltför långtgående och utgör ett hinder för marknadstillträde för aggregerad efterfrågefleksibilitet. Det bör därför införas en definition i 1 kap. 4 § ellagen som säger att en obalans definieras som skillnaden mellan såld och levererad volym.

Vi menar att utformningen i dess nuvarande form riskerar att ointetgöra intentionen med regelverket – att främja nya aktörers möjligheter att hjälpa kunder och elsystemet. Vi menar också att utformningen kan påverka nuvarande flexibilitetsmarknaders möjlighet att fortsätta sitt viktiga arbete med att stödja behovet av energi och effekt lokalt.

Marielle Lahti (MP)